

РОЗВИТОК ГРОМАДЯНСЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ДОРΟΣЛИХ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Ключові слова: освіта дорослих, безпечне життя, воєнні дії, національна позиція, навчання.

Сучасна освіта в Україні створює умови для формування людини-громадянина, для якої демократичне громадянське суспільство є осередком для розкриття її творчих можливостей, задоволення особистих та суспільних інтересів. Освіта дорослих є важливою складовою освіти впродовж життя, одним із дієвих чинників впливу на життєдіяльність як самої людини, так і соціуму.

Освіта у питаннях безпеки життєдіяльності в умовах сьогодення в Україні є одним з пріоритетних напрямів [2, с. 10]. Знать та навичків безпечного життя сьогодні не вистачає. Умови в яких опинилися громадяни України потребують додаткових динамічних комбінацій знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, морально-етичних цінностей для виживання під час воєнних дій з боку росії. Для здійснення своєї професійної діяльності та забезпечення індивідуальної та соціальної безпеки потрібні додаткові знання [5, с. 54].

Громадяни України, особливо ті, які опинилися в зоні бойових дій, потребують зараз особливої турботи та уваги додаткових знань з питань безпеки свого існування. Під час війни дуже важливо не нехтувати своєю безпекою [3, с. 21]. Через особливості людської психіки та неналежного досвіду дій в невизначених умовах їм загрожують фізичні та психоемоційні небезпеки. Водночас існують інструменти, які дозволяють мінімізувати ризики та вберегти фізичне та психічне здоров'я людині – це освіта для дорослих.

Освіта дорослих з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності стала засобом регулювання соціальної поведінки і соціального контролю, інструментом стабілізації питань безпеки в умовах нескінченних повітряних тривог, бомбардувань та ракетних ударів по мирним мешканцям міст і населених пунктів України. Без перебільшення можна стверджувати, що освіта дорослих стала нагальною потребою сучасності.

Привернення уваги до проблеми освіти протягом життя з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності повинна стати чіткою національною позицією в цій сфері. Це буде сприятиме перетворенню України на сучасну цивілізовану демократичну державу, в якій інтереси і потреби кожного громадянина є предметом турботи держави і суспільства.

Сьогодні необхідність отримання додаткових знань (про безпеку), це навчання не тільки заради диплому. Змінюється сам принцип розуміння цінності освіти для дорослої людини [1, с. 89]. Щоб вижити в умовах війни необхідно заповнити прогалини знань про безпеку, про способи виживання в екстремальних та невизначених умовах. Кожен громадянин України повинен розуміти, що інвестування у такий складний період життя свій вільний час у навчання є запорука збереження свого життя, людського капіталу для вітчизни.

Ми потрапили в кризову зону, це в хорошому сенсі проблематизує наше життя, запускає наше мислення і повинне стимулювати розвиватися. Освіта має підживлювати внутрішні імпульси людини дізнаватися щось нове, необхідне для підтримання життєдіяльності кожного громадянина, а не вбивати їх. Разом із цим має існувати середовище, де взаємодія з іншими людьми породжує ці імпульси. Тому формула безперервного розвитку проста: це нове середовище + соціальна взаємодія дружнього характеру. В умовах агресії ворога, постійних страхах бути вбитими [4, с. 157], це дуже важко, але освіта повинна з цим впоратися.

Система громадянської освіти, що має на меті підготовку до активної участі в житті демократичного суспільства і формування її громадянської компетентності має свої функції, які полягають у:

- пристосуванні до нових вимог життя в суспільстві (адаптивна);
- відтворенні знань, які раніше були відсутні або втрачені (компенсуючи);
- збагаченні діяльнісних можливостей людини (розливальна);
- аналізу чинників, що впливають на життєдіяльність громадян (аналітична);
- передаванні соціального досвіду від покоління до покоління (комунікативна);
- передбаченні розвитку подій особи й суспільства (прогностична).

Якісне навчання в системі громадянської освіти дорослих можливе лише якщо в людини є завдання, проблема або виклик у реальному житті. Сьогодні цей час настав, реалії наявної загрози втратити свободу, єдність та суверенітет держави підтверджують необхідність такого навчання.

Бажання навчатися впродовж усього життя може бути корисним і цікавим тоді, коли теорія пов'язана з практикою, коли сам процес не є примусовим, коли доросла людина має реальну мету. Якісним процес навчання буде лише тоді, коли людина розуміє, як навчання зіштовхується з її реальним життям. Нажаль сьогодні, це життям під час воєнних дій та жорсткої агресії. Тому освіта дорослих з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності у таких тяжких умовах для громадян України повинна бути обов'язковою.

Отже, освіта дорослих цивільному захисту та безпеки життєдіяльності є складовою освіти впродовж життя перетворюється із засобу на мету розвитку людини, що уможливило утвердження людиноцентризму в освіті, провідною метою якої є самовираження, розвиток соціальних зв'язків і вмінь діяти, як в мирний так і в воєнний час.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гуменний М. В. Професійне навчання запорука підвищення конкурентоспроможності персоналу на ринку праці / М. В. Гуменний // Участь молоді у розбудові агропромислового комплексу України: 32-ї студентської науково-теоретичної конференції, 18-20 березня 2020 р., Миколаїв. – Миколаїв : МНАУ, 2020. - С. 87-90. URL:<http://dSPACE.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/7026>.

2. Іваненко В. С. Забезпечення формування знань здобувачів вищої освіти при вивченні дисциплін «Безпека життєдіяльності» та «Охорона праці» // Збереження планети - глобальні виклики, загрози, можливості на засадах результативного партнерства : тези доповідей тематичного круглого столу з питань екологічної безпеки до Всесвітнього Дня Землі - Earth Day, м. Миколаїв, 22 квітня 2022 року / Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 9-11. URL:<https://dSPACE.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11312>

3. Курепін В. М. Війна в Україні: як можна підтримати тривожних людей // Захист водних ресурсів - Глобальні виклики, загрози опустелювання територій, міжнародні зобов'язання держав світу : тези доповідей з щорічного тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 22 березня 2022 року. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 21-22. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11217>.

4. Курепін В. М. Воєнні конфлікти, як глобальні екологічні проблеми суспільства // Педагогічні інновації : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Миколаїв, 28-29 квітня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021, С. 156-158. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9296>.

5. Русавська В. І., Курепін В. М. Основні напрями державного регулювання ризиками та безпекою: загальні положення, поняття та визначення // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості: матеріали доповідей за результатами проведеного спільного «круглого столу» обліково-фінансовий факультет, інженерно-енергетичний факультет, м. Миколаїв, 9 грудня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 53-55. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/10692>.

Lysak Halyna

Khmelnytskyi National University
Khmelnytskyi

BENEFITS AND CHALLENGES OF BLENDED LEARNING IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Key words: blended learning, online learning, e-learning, model of education, face-to-face teaching.

Since numerous institutions have chosen to drop all in-person classes, including labs and other learning meetings, and have ordered that staff move their courses online, blended learning has become one of the learning approaches embraced by many higher education institutions. The reason for its increased use can be found in the fact that blended learning cannot be confined to space and time, nor can it be assigned a single specific method or delivery mode.

The definition of blended learning is the one proposed by Graham [2], that is, blended learning is “the combination of face-to-face instruction and computer-mediated instruction” and “the thoughtful experience integrating face-to-face and online learning” by Garrison and Kanuka [1].

Even though the most common case of blended learning is the mix of online and offline forms of learning, the “blend” can be seen as taking place at various levels, going beyond the method of delivery. Thus, it can refer to the combination of self-paced and collaborative online learning, but it can also designate a mix of structured and unstructured learning, acknowledging the fact that the learning process does not only occur in an institutionalized, formal environment but also throughout day-to-day activities and contacts [4].

So, blended learning is a flexible model of education that can support a project or course of study to progress without requiring teachers and learners to be in the same physical space at all times. But, it demands careful consideration of the pedagogical approach.